

Т. Колевъ

Въздухоплаване

2. Цепелини — управлявани балони

Когато били изнамѣрени първитѣ балони, родила се и мисълъ да се построи балонъ, който да може да се управлява. Изпърво това изглеждало като много лесна работа. Смѣтали, че е достатъчно само да прикрепятъ къмъ балона платна, както на лодкитѣ съ платна, и всичко е свършено. Но на опитъ това не се отдало, защото, и съ платна и безъ платна, балонътъ може да се движи само по посока, наждето духа вѣтърътъ. Непрактични се оказали и лопатитѣ (гребла) при управляването на балона. Пъргавата лека въздушна срѣда, която окржава балона, не дава необходимата опора на лопатитѣ, за да се измѣни посоката на летението, както това става съ лопатитѣ, при плаващата въ вода лодка.

Въ 1789 г. французинътъ Менѣ далъ проектъ за единъ балонъ, съ продълговата форма, на който да се постави единъ голѣмъ винтъ. Ако този винтъ се върти отъ самитѣ пѣтници, то балонътъ ще получи постѣпателно движение. Проектътъ не билъ изпълненъ, но и да билъ построенъ такъвъ балонъ, то въртението на вилото отъ хората, не би било въ състояние да подвижи балона.

Изминали около 50 години отъ проекта на Менѣ. Новъ изобретателъ, на име Жюленъ, по професия часовникарь, отново се връща къмъ сѣщия тоя проектъ. Той дава на балона си форма на риба, съ дължина до 6'3 метра. Постѣпателното движе-